

*I feel like one who smiles, and turning shall remark
Suddenly, his expression in a glass.*

5

T. S. Eliot

»Položismo kamen na kamen, — a vreme
Okopnilo kao svetlost. Među krošnjama
Dešavaju se svetla; gledamo to
Isto mesto gde se čuo drveni
Bubanj u četiri popodne. U svicima
Vazduha naše su reči; kao vrane
Kraj strvine skrivaju svoju
Nameru pod tankim slojem tame, u zglobovima.
Penjemo se stepenicama, veliki kosturi
Ptica svetle kao lusteri u dugim
Hodnicima na prvom spratu; promaja
Plazi pored nas kao zmija.« Progutaj kosku
A meso ispljuj kroz prozor, u baštu.

1

Lice koje gleda, bora se i
Iznutra polako razlaže; niko
Ne vidi donde dokle ne stiže svetlo čina.
»Jedino noću, kad smo za spoticaj
Bliži ognju, to više ne možemo poreći;
Svetlost iza nas gasne, a plamičak
Sveće na stolu, između otvorenog prozora
I vrata, osvetljava samo onaj deo
Sobe u kojem nismo. »Doći do granice,
Kad se žed objašnjava sama sebi,
Znači biti voda sna, a laktom
Oslonjen o ogledalo. »Ono čemu se pokoravam
Je vani; napij se vode s izvora.«

2

Ove noći voda bdi sa mnom zajedno;
U noći *smo*, a ipak, kao da nismo
U njoj — toliko nas je pridobio dan.
Lutajući, obema obalama istovremeno,
Kroti vidljivo, nevidljiv
Za druge i pije Je. Ona, okrugla
I konačna, samo po vetrovima svojstvena
Vatri, na uzroku, prikriva se mnome:
»Ponoć i podne u izraz potpune
Dovoljnosti noći i dana.« Kao da ljudski
Putevi vode ka jedinom cilju
Koji nam na kraju ne da
Probiti se kroz maglinu bića k ognju!

3

»Sedela bih kraj vatre kad pada kiša;
Tako su bogovi silazili
Kao zlatna kiša u moje krilo.«
Vetar se doticao jabuke, zemlje:
To je bila iskra koja ga je terala
U izgnanstvo i tvoja čežnja reći *ne*.
Stajali su tamo kao kule svetilje na drugoj obali
Reke, dohvatali svetlom san; kao
Kad iz kandža ispadne kamičak —
Tako se prenuo. A zatim — visoka promaja
Među isukanim mačevima, vazduh
Što se zgrušava u prozirna jezgra reči,
Reči koje nadvisuju sobom sve vidljivo.

4

»Uvek kada se vraćam kući, izlazim
Iz kuće i *vidim* pticu; jabuka na stolu
Krvvari i noć se zatvara nad njom
Kao posle munje. Ako je išta *bilo*, beše
Između mene i nežnog dela moga
Bića u stvarima kojih nije bilo. Ako
Nešto *beše*, krug je na površini reke.«
I tako otežava ta kap u njegovoj
Ruci: ne smeš se dotaći ni zvezda,
Ni zemlje jer kud god sežeš,
Sežeš za krvlju, i od toga biva reč.
»Duže se senke na mesečini; tek to
Stabalce ognja čuva me od Svega.«

6

»Duboka tama. Nebeske vatre spavaju
U mulju, na dnu reke. Moje srce je
Štuka što grize vlastiti rep.
Ne vidim nikakva znamenja: sve se
Dešava među nama troma, sve poštuje
Petlov poj u bledom praskozorju.
Bilo reke osećamo kao vlastito,
Kao bilo zemlje; obale se razmiču.
Pa šta ako u visokoj trsci
Cele noći sedi Pan! Šta mari što mu
S balkona na glavu pada sitna prašina!
Šuma koja se spušta niz reku,
Prisustvovaće doveka veličanju *našeg* imena.«

7

»Dovoljno je preći preko ulice:
Takav raspon krila da su zamke čak
I imena stvari. U prizemlju
Malter pada sa zidova i glasovi onih
Koji su izašli; isti raspored prozora
Prati moje pokrete u jutarnjoj magli.
Buknuo pozder u jesenje nebo;
Dogore plamičak na opštinskom dvorištu.«
Na čistoj strani kopni naš neizrecivi
Odnos; viđeno pomera granicu između
Sebe i mene. Iz nas je ispralo so,
Izvilo krik iz veka: pesma žune
Prati šum orlovih krila pod zemljom.

8

(Malo je prašine ostalo među
Prstima: zapela ruka na pismu. I
Nestalnija biva njena senka nego
Šušanj pred liptanje. Kroz
Pukotine dopire užasan talas muzike kao da
Ponoćno korablje plovi nad gradom.
To je neko, iz dosade, pljusnuo
U noć čašu hladne vode.
I napaja baštu, otvara korenje,
Saseca... Slike nestaju u tami a telo
Odslikava uvek istu stvar: toliku
Dubinu nebesa da dodir u tome
Biva koliko i gar na belini.)

*Prevela sa slovačkog
Branislava Rom*